

MEZINÁRODNÍ PROJEKT AQUA TEMPUS

PŘÍKLAD NOVÉHO TYPU VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ

JANA KORČÁKOVÁ, JITKA MÁLKOVÁ, ZUZANA WAGNEROVÁ

Ve školním roce 1997/98 byl zahájen mezinárodní projekt programu TEMPUS s názvem AQUA. Původní myšlenka vznikla v Německu, kde již dříve začala akce „Školy za živé Labe“, do které se zapojilo 180 základních a středních škol. Cílem bylo vyvést výuku ze školních lavic do přírody, seznámit žáky a studenty se životem ve vodních tocích a naučit je mít vztah ke přírodě a mít ji rád. Ochrana životního prostředí se netýká pouze globálních celků, ale vychází z konkrétní situace ve vsi, městečku nebo velkoměstě. Když se seznámíme s přírodou v našem okolí a stavem potůčku či řeky právě v našem bydlišti, získáme k nim osobnější vztah a bude nám na nich více záležet. Německý projekt se zaměřil na řeku Labe především proto, že právě Labe si na svém toku zachovalo ještě přírodní ráz a v porovnání s ostatními řekami je na něm nejméně vodních staveb. O to více zde žije vodních živočichů, rostou zde lužní lesy, hnízdí ptáci

Labe přitéká do Německa z území Čech. Právě proto navrhli organizátoři možnost rozšíření celé akce formou projektu také na naše základní a střední školy. Kontraktorem projektu se stala pedagogická fakulta UK, koordinátorem naše Pedagogická fakulta Vysoké školy pedagogické v Hradci Králové. V projektu jsou dále zapojeny Univerzita Kiel prostřednictvím IPN, King's College London, Univerzita Lüneburg, Datacentre at Odense Schoolboard, Labter-Crea Mantova, Universita Helsinky a Deutsche Umwelthilfe. Kromě konkrétní výuky se partneři zabývají také poradenskou činností a evaluací. V řadě zemí zapojených partnerů vznikly – nebo vznikají – projekty s obdobnou tematikou.

Původně byl projekt koncipován jako další vzdělávání učitelů biologie. Tito učitelé se měli vzdělávat v oblasti metod monitorování vody, čtení satelitních snímků, zaznamenávání výsledků pomocí počítače a Internetu a komunikace v odborném německém jazyce – práce s tištěným textem (vždyť Labe spojuje nejen území, ale i národy – český a německý). Protože na našich školách existuje jen opravdu malý počet učitelů, kteří by byli schopni i z časových důvodů věnovat se ve svém volném čase celé problematice (školení probíhají zejména o sobotách a o prázdninách), rozhodli jsme se nakonec vytvořit na zapojených školách dvou- až tříčlenné týmy učitelů, kteří si práci mezi sebou rozdělili. Nábor škol byl dobrovolný – školy byly osloveny Internetem (ukázalo se však, že ještě nejsou zvyklé vyhledávat informace v Internetu – na tuto výzvu se přihlásila pouze jediná škola) a dopisy a osobními kontakty. Zde se ukázala výhodná pozice pedagogických fakult a jejich absolventů. Vlastní projekt v České republice započal I. mezinárodní konferencí ve dnech 4. – 5. 2. 1998 v Hradci Králové.

Ve spolupráci kateder německého jazyka a biologie vznikla skripta pro práci v biologickém a chemickém monitoringu vody a proběhla školení k této problematice. Katedra biologie proškolila navíc také své současné studenty – zájemce o práci v projektu – a připravila tak pomocné instruktory pro monitorování vody na školách. Další školení – tentokrát z oblasti práce s počítačem, Internetem a satelitními snímky proběhla na Pedagogické fakultě v Praze, která také ve spolupráci s IPN a Univerzitou Lüneburg předvedla práci se speciálním softwarem „Atlas životního prostředí. Vodstvo“. Katedra německého jazyka a literatury kromě organizační agendy připravuje výukové materiály s problematikou ekologie a odborného německého jazyka jako návod pro práci s odborným textem a pracuje na odborném německo-českém slovníku z oblasti ekologie. Na téma projektu byly zadány také diplomové práce.

Mezi nejúspěšnější akce patří prázdninové tábory projektu AQUA, kde jsou propojeny všechny části vzdělávání – monitoring, počítače, cizí jazyk. Loni o prázdninách tak vycestovali učitelé základních a středních škol a studenti PF VŠP a PF UK do Hamburku, Londýna a Mantovy, letos se uskuteční ekologický tábor v Barby.

Na podzim připravujeme velkou monitorovací akci na školách v České republice i v Německu. Její výsledky budou prezentovat sami žáci a studenti na závěrečné konferenci, která proběhne v únoru 2000 opět v Hradci Králové.

Mezinárodní projekt AQUA TEMPUS byl na soutěži ekologických projektů v německém Bonnu hodnocen velmi kladně a byla mu udělena zlatá medaile.

V roce 2000 projekt skončí. Neznamená to však, že by skončila i jeho myšlenka a poslání – budou nadále žít zakotvené do studijních plánů studentů magisterského učitelství pro základní a střední školy na PF VŠP, takže se s nimi seznámí studenti již přímo na škole při studiu své učitelské způsobilosti.

AUTORKY - KONTAKT:

PhDr. Jana Korčáková, Dr.

koordinátor projektu AQUA TEMPUS

KNJL Pedagogická fakulta VŠP

Víta Nejedlého 573

500 03 Hradec Králové, tel. a fax – 049/5061 367

e-mail: jana.korcakova@vsp.cz

Doc. RNDr. Jitka Málková, CSc.

Doc. RNDr. Zuzana Wagnerová, CSc.,

Katedra biologie Pedagogické fakulty VŠP

Hradec Králové